

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 4 fillér.

MEJELNIK HETENKÉNT EGYIKSZER:
szombaton és egyes rendkívüli alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:
Városi közeleltár (városház,
földszint 7. sz. ide küldendő)
a kéziratok.

KIADÓHIVATAL:
Városi könyvnyomda-vállalat
irodája, ide küldendő
az előfizetési díjak és hirdetések.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. ♦♦ Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS.

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

Az új főispán.

Amint már régebben sejtettünk és amit már hetekkel ezelőtt bizonyosra váltunk, bekövetkezett, amennyiben a magyar király Ő Felsege Domahidy Elemért Hajdu vármegye és Debreczen sz. kir. város főispánjává kinevezte.

A kinevezés általános örömet és megnyugvást keltett városunkban, midőn a kormány választása oly férfura esett, akit Debreczen joggal mondhat övének. Domahidy Elemér annak idején való távozása fájón érintette a város közönségét, igen természetes tehát, ha a főispáni állásába visszatérőt a város szívesen fogadja.

Domahidy Elemér lemondása után is itt maradt köztünk és élénk részt vett közügyeinkben. Messzekiható tevékenysége, közgazdasági szereplése, hová a bizalom és szeretet vezette, mindenkor becses munkásság volt. Emellett az új főispán mint bizottsági tag, sok tudással és a város iránt mindenkor megnyilatkozó jóakarattal szóltal fel a törvényhatósági bizottsági közgyűléseken, megőrizte azt a nyugodt és tárgyilagos hangot, mely főispánsága órájának is állandó kísérője volt.

Férfikorának legszebb éveit a közigazgatásnál töltötte el. Szerette a munkát és azon állásokat, hova a közbizalom, később pedig a kormány helyezte, nem disznak tekintette, hanem kötelességnek. Első volt a munkában, igazságos a munkás kezek ügyes-bajos dolgainak elbírálásában és szerencsés volt környezetének megválogatásában, szeretetreméltó a hivatalos és magán érintkezéseiben.

Politikai meggyőződése pedig a legviharosabb napokban is állandó maradt. És ha vannak is, akik nincsenek egy nézetlen politikai elveivel, el nem vitathatják tőle a komoly és férfias elvűséget, mely alkat nem ismert abban az időben sem, midőn igen számosan jobbaink közül hűtelenek lettek a zászlóhoz. Nem vágyott a hatalom, az állás fénye után épp úgy, mint ahogy most is csak azért fogadta el a főispánságot, mert a kormány bizalma elől ki nem térhetett.

És mivel nem mint idegen jön közénk, hanem mint olyan, ki törekvéseinket, vágyainkat, munkaképességünket a multból ismeri és mivel számtalan becses jelét adta városunk ügyei iránt érzett érdeklődésének, a legnagyobb bizalommal nézünk főispáni működése felé. Nekünk, városunk fejlődésének, polgári jólétének szükségünk van a békés együtt munkálásra, amelynek semmi akadályja sem lesz, mert Domahidy Elemér a

multban is a megértés jegyében dolgozott és minden hivatalos és magán cselekedetének rugóját a város jól felfogott érdeke képezte.

Üdvözlöjünk tehát, mint redivivust a főispáni székben azon óhajattal, hogy működése legyen áldásos és mindvégig érezze azt a tisztetlet és szeretetet, melyet mint magánember és a város polgára eddig is érzett.

Oláh Károly temetése.

Kedden délután temették el a váratlanul elhunyt tisztársunkat Oláh Károlyt. Sokan, nagyon sokan gyűltek össze a gyászháznál és még többen kísérték a Kossuth-utcai temetőbe. Az egész város részvéte nyilatkozott meg a ravatálnál, melyet a koszorúk sokasága borított. Már jóval a temetés előtt benepesült a gyászház udvara. Ott láttuk Domahidy Elemér főispánt, Kovács József polgármestert a városi tanács és tisztikarral. Hajduvármegyét és mindazon kulturális és emberbaráti intézmények képviselőit, akikkel a megboldogult együtt működött.

A koporsó előtt Jánosi Zoltán lelkész mondott imát, melynek minden betűje bevéssé maradt az ott egybegyűlték szívében. A gyönyörű imát az őszinte érzés melegsége még szebb tette és nem maradt szem szárazon, mikor Jánosi Zoltán tudását és szónoki tehetségének legjavát, mélyen érző szívének melegségét megemlékezésébe öntötte. Aztán megindult a gyászmenet a temető felé, hol a családi sírboltnál letették a koszorúkkal borított koporsót. Majd előlépett lapunk felelős szerkesztője Koncz Ákos tb. tanácsnok és a következő beszédben bucsuzott el a városi Tanács és tisztikar nevében a megboldogultól.

Városunk tanácsának és tisztikarának ismét eltört egy értékes láncszeme... Kidőlt egy óntudatosan dolgozó, fáradozó és soha nem lankadó munkaereje... Összeomlott, kidőlt hirtelen, váratlanul, férfikora delén munkaasztala mellől, sikerrebben gazdag utjának közepén mindnyájunk őszinte bánatára tisztársunk, jó barátunk: Oláh Károly.

Bobogó lánggal égő élettápklya aludt ki az Oláh Károly ravatálánál. Tiszta, fényes lánggal égő, melyet a kötelességtudás és a vasakarattal, a kultúra szeretete és emberbaráti intézmények iránt veleszületett érzék gyújtottak meg az ő munkás

kezében. *Birta* lelkében mindazon eszközöket, melyek az *eszmék* diadalát biztosítják és mivel megfontolva indult a cselekvés útjára, a félsikerben sem nyugodott meg, hanem az akadályok tűzében is bátran haladt előre... Önálló volt eszméiben, következetes céljai elérésében, maga vágott új utakat, melyek a nemes szándék gránit köveivel voltak kiköveve és éppen azért eszméi nem törpültek el, hanem felépültek a *közművelődés és emberszeretet* díszes, embermentő hajlékaivá...

Ahová életsorsa, tudása, képessége és a közbizalom állították, ott mindenütt *egész ember* volt. Elmúlása éppen azért nagy veszteség városunk ügyeire, melyet tiszta kézzel városa iránt érzett fanatikus szeretettel végzett hivataloskodása első percétől kezdve... Soha nem lankadó munkaerejét sok intézményünk fejlődése hirdeti, melyek meg fogják emlékeztetni őrizni akkor is, midőn a nyugvóhelyet jelző kő felett az idő tomboló hatalma győzedelmeskedik.

De ami legszebb és legemebri emléke lesz: az a mi *szeretetünk és kegyeletünk*. Jó ember volt, akit mindnyájan szeretünk és becsültünk... Szeretők a társadalmi élet érintkezésében, becsültük benne a jó barátot, az örömmünkben és szomorúságunkban velünk érző tisztársat... Szerettük őt, mert becsült tanultunk munkaerejét, önálló gondolkodását és szeretetreméltó egyenességét, becsültük, mert embertársaiban, barátáiban sohasem a fogyatkozásokat emelte ki, hanem az egyenességet, jóakaratot becsülte meg...

Aki így élt és annyi nemes eszme diadalán fáradozott, méltán megérdemli könnyeinket és az emlékezés sírjára borított virágait... Halhatatlan lelke törjön az ég felé, porhüvelyé pedig találjon békére az édes anyaföldben a feltámadás nap-sugaras reggeléig.

A tépelődő Heine wondja, hogy aludni jó, meghalni jó, bizonyval az életre születni nem érdemes... Feledni a sír ölében színes örömöket és kínos csalódásokat, lerázni a lelket sokszor fogvatartó test bilincseit, repülni fel a végtelenségbe, hol tiszta az ég, örökké kelő a nap és időtlen-idő-kig nincs változás, jobb az életnél... Éppen azért az Isten határt szabott a földi küzdelmeknek, a porból lett testet porrá teszi, de az Ő Istenségéből származó szikrát, a halhatatlan lelket magához veszi az elmulás pillanatában...

Ez a gondolat, ez a hit, mely az isteni irgalom és mindenhatóság sziklakövein épül fel a mi lelkünkben, mérsékli a fájdalomat és borongó érzést, mely akkor száll szívünkre, midőn azok ravatalnál állunk, akikkel egy pályán fáradoztunk és akiknek dobogó szíve egybeforrott a becsülés és szeretet érzésében lelkünkkel. És most menj jó barátunk. Szeretett tiszt-társunk pihenőre. A feltámadás reményében tesszünk be sírod éjjelére... És mivel az örök törvény szerint mi is örökké a sír felé haladunk, és előbb-utóbb követni fogunk, másrészt azonban könnyeink fátólyán keresztül is hisszük, hogy a sír a halhatatlanság bölcsője — találkoznak veled egykoron...

Addig pedig Isten veled! Isten veled!

Koncz Ákos beszéde után Gyöngyi Izsó, majd Gácsér József és Lőkövits Artur bucsuzott el a megboldogulttól a városi színház, illetve a siketnéma intézet és városi muzeum nevében. Valamennyi beszéden a részvét melegsége ömlött el és valamennyi igaz érdemeket sorolt fel. Aztán hogy a dalos egylet elzengje bucsudalát, a nehéz érekeposorsót lebecsátolták a krypta mélyébe.

Oláh Károly halála alkalmából a várososhoz igen sok helyről érkezett részvétlevel. Kondoleált a vallás és közoktatásügyi miniszterium is, amelynyiben a siketnéma intézet elnökségéhez a miniszter nevében Náray Szabó Sándor miniszteri tanácsos a következő levelet intézte:

„Őszinte megilletődéssel értesültem arról a póthatatlan veszteségről, mely Debreczen városát s általában a közügyet, különösen pedig a siketnéma oktatásügyét Oláh Károly tanácsosoknak, a siketnémaakat gyámolító egyesület igazgatótanács tagjának váratlan elhunytával érte. Oláh Károly a város kulturéletében és mindenütt kiváló munkásságot fejtett ki és rövid idő alatt oly számottevő eredményeket mutatott fel, melyek emlékéit biztosítani hivatottak. Az elhagyottak és fogyatékosok érdekében kifejtett önzellen munkássága révén igen sokan fogják áldani nevét és emlékét. Amidőn a gyászest alkalmából a vallás és közoktatásügyi miniszterium őszinte részvétét fejezem ki, egyuttal részvétünknek az elhunyt hozzátartozóival való tolmácsolását is kérem.“

A patronázs egyesület.

Egy másuttán szaporodnak emberbaráti intézményeink. Az ész és szív emberei igyekeznek minden uton és mindenféle eszközökkel megmenteni a megmenthetőt. Serény kezekkel építgetik fel az emberbaráti mentevárakat és igyekeznek a szeretet jegyében dolgozni, hogy az erkölcsi világot és lelkeket megmentsek a büntől, vagy hogy ha már ez megesett, akkor legalább a visszaeséstől visszatartsák a szerencsétleneket.

A közszellem igen sok esetben megrontja már a gyermekeket. A nevelés hiánya, a szülők gondatlansága, a rossz társaság és a veleszületett vagy örökölt gonosz hajlamok, az elme műveletlensége, a szív eldurvulása igen sok lelket már kora fiatal-ságában a bűnök lejtőjére juttatnak. És mivel ezen szerencsétlenek abban a körben, amelyben élnek, a megjavulásra nem számíthatnak, a nagy társadalom minden sebet begyógyítani kész kezei védelmükre és igyekeznek az emberiség szerencsétleneinek hervadó virágait vissza adni az életnek és végleges hervadásukat megakadályozni. És ezzel egy jövő nemzedék életét védik, miért is szent célu törekvéseiben támogatnunk kell azokat, akik az embermentés nehéz munkájában fáradoznak.

Ily embermentő és embermentő munkára alkult nálunk Magyarországon a patronázs-egyesület. Az elhagyott, erkölcsi romlás veszélyének kitett, támaszra szoruló gyermekek és fiataloknál ottalomba vétélél tűzte ki célul ez az egyesület és már is áldásosan folytatja működését. A mozgalmából, az embermentő tevékenységből részt kér városok minden áldozatra kész közönsége és egy

lelkes csoport felhívására falaink között megalakította a patronázs-egyesületet közönségünk érdeklődő részvételével. Örömmel jegyezzük fel mint kultúrtörténeti adatot, hogy az alakuló közgyűlésen ott láttuk Debrecezen sz. kir. város társadalmának minden osztályát és mindazon lelkeket, akik midőn az emberi szenvedés enyhítésére és az emberbaráti intézmények építésére van szükség, kész szível hozzák össze ama homótszemeket, melyekből egy-egy kulturális- és emberbaráti intézményünk felépül. A patronázs-egyesület közgyűlését megelőző értekezletén igen életrevaló eszmét vetett fel Aczél Géza városi főmérnek, azt az óhajtatást fejezvé ki, vajha a városunkban működő összes jótekonysági egyesületek beolvadnának vagyunkkal, tevékenységi körükkel a patronázs-egyesületbe. Egy anyagi és alkotási erőben gazdag eggyellett valóban nagy eredményeket lehetne elérni az embermentés munkájában. Az eszmét éppen azért felszínen tartjuk és nem kételkedünk abban, hogy nemskóra eljön az az idő, midőn emberbaráti intézményeink összes áldásos eredményei egy baga, bő vizű forrásból fognak fakadni.

De ha ez nem következnék is be, félünk kell, hogy a mi városunk minden nemes eszmét szívébe fogadó közönsége megalakította a patronázs-egyesületet. A minden oldalról fenyegelett társadalom békéje, a fiatal bűnösöknek jó utra való térítése és visszaadása az erkölcsi életnek mindig becses munkamé, melyen fáradozni nemcsak kötelesség, de hálás munka is. Éppen azért melegen üdvözljük a patronázs-egyesület megalakulását és mindazon keze munkájára Isten áldását kérjük, akik a jövőbe nézve, társadalmunk erkölcsi alapjának megerősítésén fáradoznak.

Koncz Ákos.

Szabályrendelet

a Debrecezen városi közbűgőhid használatára, valamint a husvizsgálatra vonatkozólag.

1. §.

Debrecezen város területén közbűgőhídi kényszer alá tartozó állatok, ugymint: a köz- vagy magánfogyasztásra szánt szarvasmarha (bivaly, bika, ökör, tehén, tinó, üsző, borjú) és ló, (számár, öszvér), továbbá a közfogyasztásra szánt juh (bárány), kecske (gödöllye) és sertés (malac.) levágása (leszurása) a közbűgőhidon április hó 1-től szeptember 30-ig 6 órától délután 5 óráig, október 1-től március 30-ig pedig 7 órától 3 óráig történhetik, olyképen, hogy ezen időn belül a vágatással és feldolgozással járó összes teendők befejeztesse. Vasárnap az ünnepnapokon a levágás (leszurás), csakis délelőtt 6 órától déli 12 óráig eszközölhető.

Szent István napján, továbbá Karácsony, Husvét és Pünkösöd első napján a vágás (szurás) szünetel.

2. §.

Kényszervágás (szurás) a közbűgőhidnak e célra kijelölt helyén bármikor eszközölhető, szükség esetén odahaza is, mely utóbbi esetben a feldolgozás és szabályszerű vizsgálat megejtése végett a vágőhídi díjak

megfizetése mellett z állat zártkocsin a közbűgőhidra szállítandó és közfogyasztásra a hus és belsőszervek csak akkor bocsáthatók, ha erre a vágőhídi állatorvos engedélyt adott.

Vágó vagy szuró ipart nem üzők által kényszerből levágot és a vágőhídi állatorvos által megvizsgált állatok egészséges terményei csakis a rendőrkapitányságnak a vágőhídi állatorvos véleménye folytán adott engedélye alapján kerülhetnek forgalomba.

3. §.

A közbűgőhid tisztántartását és ellenőrzését, továbbá a marhalevelek kezelését az állategészségügy rendezéséről szóló 1888. évi VII. t.-c. 14. §-a és ezen törvény végrehajtására a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium által 1888. évi október hó 15-ikén 40,000. szám alatt kiadott rendelet 40—51. szakaszai, továbbá az 54,300—1908. sz. földmívelésügyi miniszteri rendelet, valamint a jelen szabályrendelet határozmányai szabályozzák.

4. §.

A város közönsége, mint a közbűgőhid tulajdonosa törvényadta ellenőrzési jogát külön e célra alakított felügyelő-bizottság által gyakorolja.

Ezen felügyelő-bizottság áll a város polgármesteréből, mint elnökből, a törvényhatósági bizottság kebeleiből választott négy bizottsági tagból és a városi főmérnökből, a városi főorvosból, a városi főszámvevőből, pénz- és adóügyi tanácsnokból, mezőrendőrkapitányból, az előadóként működő igazgatóból és a városi m. kir. állatorvosból.

A négy törvényhatósági bizottsági tag megbízatása, ugymint az összes városi szakbizottságok megbízatása egyik általános városi képviselőválasztástól a másik általános képviselőválasztásig terjed és a szükséges képest, amennyiben egyik vagy másik tag megszűnnek a törvényhatósági bizottság tagja lenni, vagy a bizottságból kilépni, azonnal kiegészítetik.

Ezen bizottságnak nemcsak joga, de egyuttal kötelessége is a közbűgőhid kezelését, vezetését és egész üzemét folyton eber figyelemmel kísérni, ellenőrizni és különösen arra felügyelni, sőt szükség esetén minden törvényes eszközzel odahatni, hogy a közbűgőhidnál alkalmazott igazgató és egyéb személyzet szakszerűen, pontosan, hiven és az ezen szabályrendeletben és szolgálati utasításban, valamint a városi tanács által kibocsátandó üzemi szabályzatban foglalt általános és különös utasításoknak is megfelelőleg teljesítsék kötelességeiket.

Ezen jogának és kötelességének gyakorolhatása végett a bizottság bármely tagjának bármikor joga van nemcsak szóval a tanácsnak ez ügybeni előadójától, a közbűgőhid igazgatójától, vagy az ott alkalmazottaktól felvilágosításokat kívánni, hanem személyesen a helyszínen az ügyiratoknak, könyveknek, kezelésnek stb. közvetlen betekintése és megvizsgálása által magának teljes és minden irányban kimerítő meggyőződést szerezni.

Az ellenőrzés fogalmából kifolyólag és annak helyes és megfelelő gyakorolhatása végett azonban ezen bizottság egyuttal véleményezési és indítványozási, illetőleg kezdeményező hatáskörrel is bír.

A bizottság ezen hatáskörének megfelelőleg, valamint egyrészt a tanács a felügyelő-bizottságot mindazon

ügyekben és kérdésekben, melyekre nézve ezen szabályrendeletben a bizottság meghallgatása különösen ki van mondva, intézkedés előtt meghallgatni köteles, nemcsak a különösen felsorolt esetekben, hanem általában mindennemű a küzvágóhidat illető és érdeklő ügyekben a tanács felhívására véleményt adni.

5. §.

A felügyelő-bizottság lehetőleg minden hónapban egyszer összehívandó. Az ülés napját és óráját az elnök határozza meg és annak egybehívása tekintetében intézkedik.

6. §.

A bizottság szavazás utján szótöbbséggel határoz, szavazatok egyenlősége esetén az elnök szavazata dönt, illetőleg azon vélemény tekintendő a felügyelő-bizottság véleményének, melyhez az elnök is hozzájárult.

A kisebbségben maradt bizottsági tagok azonban követelhetik, hogy ellenkező véleményük a jegyzőkönyvben felvéssék és a bizottság véleményével együtt a tanácshoz felterjesztessék.

7. §.

A vágóhídi személyzet a következők:

a) *Az igazgató*, kinek állatorvosi oklevéllel kell bírnia, mint vezetője a küzvágóhidnak a vonatkozó törvényekben, miniszteri rendeletekben, a jelen szabályrendeletben, valamint a városi tanács által alkotandó üzemszabályzatban és szolgálati utasításban körülírt határozmányok pontos végrehajtásáért felelős.

A küzvágóhídon alkalmazásban levő többi összes személyzetnek az igazgató közvetlen hivatali főnöke és utasításának, illetve intézkedéseinek ugye ezek, mind pedig a küzvágóhidat igénybe vevő vágatók és egyéb személyek is mindenkor haladéktalanul megfelelni tartoznak. A vágóhídi igazgatót, ki állatorvosi magányakorlatot nem folytathat, a felügyelő-bizottság javaslatára a polgármester egyelőre két évig próbaidőre alkalmazza. Ha pedig a polgármester az első év végéig az állást egy évre fel nem mondja, a két év eltelté után véglegesített lesz. Fizetése évenként: 4000 korona, természetbeni lakás, fűtés, világítás és nyugdíj jogosultság.

b) *Az ellenőr*, az igazgató helyettese lévén, ugyancsak állatorvosi képesítéssel kell bírnia, magányakorlatot nem folytathat, szintén a felügyelő-bizottság javaslatára a polgármester egyelőre két évig próbaidőre alkalmazza.

Ha pedig a polgármester az első év végéig az állást egy évre fel nem mondja, a két év eltelté után véglegesített lesz. Fizetése: 3200 korona évi közpénz fizetés, természetbeni lakás, fűtés, világítás és nyugdíj jogosultság.

c) *Segédállatorvos*, szintén állatorvosi oklevéllel kell bírnia, magányakorlatot nem folytathat. A felügyelő-bizottság javaslatára a polgármester egyelőre két évig próbaidőre alkalmazza. Ha pedig a polgármester az első év végéig az állást egy évre fel nem mondja, a két év eltelté után véglegesített lesz. Fizetése: 2400 korona évi közpénzfizetés, 600 korona lakbér és nyugdíj jogosultság.

d) *Vágóhídi őrök* évi fizetése 1000 korona.

e) *Gépész*, magánmunkát nem végezhet, mint nyugdíj köteles alkalmazott évi fizetése 2600 korona és lakás, fűtés és világítás.

f) *Fűtő*, legfeljebb 4 lehet, kik közül kettő állandó. Fizetése fejenként évi 1200 korona és lakás, kettő pedig a szokásos napzám mellett alkalmaztatik.

g) *Kapus*, mint nyugdíj köteles alkalmazott, évi fizetése 800 korona, lakás, fűtés, világítás és ruha.

h) *Csarnokszolgá*, kettő lehet, nyugdíj köteles alkalmazott, fizetése fejenként 600 korona, lakás, fűtés, világítás és évi 60 korona ruhapénz.

i) *Napszámások*, a szükség szerint mutakozó számban.

A d—h alatt felsorolt személyzetet a polgármester fogadja fel és bocsátja el, ugyancsak a szükséghez képest a vágóhídi igazgató javaslatára a polgármester napidíjas állatorvos vehet fel és bocsáthat el.

A vágóhídi személyzet közül az igazgató, ellenőr és a segédállatorvos a rendes tisztviselők sorába tartoznak és fejelemi tekintetben az 1886. évi XXIII. t.-c. rendelkezései alá esnek.

8. §.

A küzvágóhídi üzemeltartása folytán felmerülő költségekről, valamint a küzvágóhídon alkalmazott összes személyzet díjazásáról a város gondoskodik, mely célra a küzvágóhidat igénybe vevő vágatóktól a levágásra kerülő állatok neme, kora és sulya szerint díjakat szed.

Ezen díjak a következők:

1. Minden levágandó nagy marha után 6 korona.
2. Minden növendék marha után 4 korona, szopós borjuert 2 korona.
3. Minden juh és kecskéért 40 fillér.
4. Minden bárány, malac, gödölyéért 20 fillér.
5. Minden sertésért 30 kilogramm 60 fillér, 30 kilogrammtól 120 kilogramm 1 korona 20 fillér, ezen felül sulyban minden sertésért 2 korona.

Ezen új tarifa életbeléptetésével a bémosási díjak megszűnnek.

Ezen díjak azon állatok után is fizetendők, melyek akár kényszerből, akár a fennálló szabályok ellenére a küzvágóhídon kívül vágattak (szurattak) le.

Ezen díjakban befoglaltatik az állatorvosi vizsgálati díj, a vágócsarnoknak, a bél- és pacalmosó helyiségeknek, a sertéssperzelőknek, a közös hűtőházak, valamint a vágóhídi istállóknak 24 órán át való használata, 24 órán túl a hus csak külön cellákban csoportosan bérelt akasztó szegeknek, vagy a külön elzárható magán cellákban tartható, kivéve a közös hűtőkamra, melynek 2 napig való használata a fenti díjakban befoglaltatik. Ely akasztó szeg évi bére 15 koronában, egy külön cella minden négyzet méterének évi bére 40 koronában állapítottatik meg.

A vágatási díjak a fogyasztási adókkal és pótlékokkal együtt a városi fogyasztási adóhivatálnál előzetesen befizetendők.

A vágóhídi istállóban 24 órán túl tartott állatok után minden további megkezdett 24 órától istállópenz fizetendő. Az istállópenz kitesz 24 óránként:

1. Minden nagy szarvasmarha és növendékmarha után 20 fillér.
2. Minden 20 kilogrammon felüli sertés után 6 fillér.
3. Minden egyéb állat után 4 fillér.

Az istállóban beállított állatok ellátásáról a város tartozik gondoskodni és azt az istállón kívül etetni nem szabad.

A város közönsége jogosítva van az istálló pénz és élelmezési költségeket közadók módjára közigazgatási vég-

rehajtás utján behajtani, a lefizetett díjak visszatérítésének helye nincs.

A közvágóhidra egyszer behajtott állapotban onnan élő állapotban többé el nem vihető.

Ezen felsorolt vágóhídi díjakért a vágató a borszáritó helyiséget nyáron 15, télen 30 napig díjtalanul használhatja, a bőr sózására használt helyiség, beleszámitva az iparsó elhelyezésére szolgáló raktárt is, árlejts útján bocsátatik az érdekeltek rendelkezésére. A szárítóban a bőrök nyáron 15, télen csak 30 napig maradhatnak, mely után az eltávolítandó.

9. §.

Emberi élvezetre csak feltételeken alkalmasnak talált hus kezelésére a város a közvágóhídon húsparólót állít fel, melynek használatáért kilogrammonként 2 fill. fizetendő. Zsír kisütés esetén kilogrammonként 3 fill. fizetendő.

10. §.

A pároláson átment hus csakis a közvágóhíddal kapcsolatban létesített hatósági husszekken kerülhet eladásra. A hatósági husszekk használatáért az eladási ár 5%-a fizetendő.

11. §.

Élőállatok lemázsálására a közvágóhídon felállított hídmérleg használatáért minden 100 kilogrammig 16 fillér és minden további 100 krig 6 fillér fizetendő.

12. §.

A vágáshoz megkívánt szerszámot minden vágató maga köteles elhozni és azokra felügyelni, a közvágóhíd belső felszereléséről azonban a város tartozik gondoskodni.

Hulladékok, körmök és szarvak a vágatók tulajdona és a vágás befejezése után a vágócsarnokból azonnal elhozandók. Amennyiben ez utóbbi nem történnek meg, az ezen hulladékok eltakarítása, illetőleg azoknak a város javára való értékesítése iránt a vágóhídi igazgató intézkedik.

A használt vágóhelyeket és munkahelyiségeket, valamint a felszerelési tárgyakat a vágató a vágás után vízzel leöblíteni és szorgosan megtisztítani tartozik.

A bendők, gyomór és belek tartalmuk kiürítése végett a trágyaházba szállítandók. Az ehez szükséges kézi kocsikat a város állítja elő és bocsátja rendelkezésére a vágatóknak.

13. §.

A vágásmál felfogott vér a vágatók tulajdona és technikai célokra elhasználható.

Ezen vér azonban a vágóhídról még a vágatás napján eltávolítandó, különben a vágóhídi igazgató a város javára azzal szabadon rendelkezik.

14. §.

A vágóhídi igazgató, az ellenőr, a segéd vagy ideiglenes állatorvos, szóval a soros állatorvos köteles minden levágásra szánt állatot élő állapotban és levágás után is pontosan megvizsgálni.

A megjelölt szakértői vizsgálat eredménye megfelelő lebélyegzés által, a hús és szerveken felismerhetővé teendő. A közvágóhídról csakis azokat a husokat, vagy szerveket szabad kiszállítani, melyek állatorvosilag lebélyegzetettek.

Ha a vágóhídi igazgató vagy a vizsgálatot teljesítő állatorvos az élőállaton oly betegséget vagy gyanút talál, amely miatt a hus fogyasztásra nem bocsátható, a levágást nem engedi meg.

Ha ily betegség vagy gyanút a már levágott állaton állapít meg, az állat további felhasználását eltiltja.

Mindkét esetben, valamint akkor is, ha a betegség ragályos, de a hus értékesítését esetleg nem zárja ki, jelentés teendő a rendőrkapitányságnak.

Amennyiben a talált betegségek az 1888. évi VII. t.-c. 24 §-ában elősoroltak valamelyike, a további eljárást ezen törvény és végrehajtására kiadott emlitett rendelet vonatkozó határozmányai szabják meg, egyebekre nézve pedig a jelen szabályrendelet rendelkezései irányadók.

15. §.

Emberi élvezetre alkalmatlannak talált hus és szervek eltakarításáról, illetve ezeknek ipari célokra való felhasználásáról a város gondoskodik.

16. §.

A húst, szalonnát, zsigereket és szerveket csakis tiszta szekereken, talyigán vagy kézi talicskán szabad a vágóhídról elszállítani és minden alkalommal az vizhatlan vitorla vászonnal úgy takarandó be, hogy a hús teljesen fedve legyen, abból kilátszani semminek sem szabad.

17. §.

A husszállító kocsik vagy más járművek úgy készítenők, hogy abból semmiféle tartalom ki ne hullhasson, vagy ki ne folyhasson. Ez okból a járművek oldalai, feneké és két vége deszkából készítenők és belől horganyozott lemezzel bevonandó.

A kocsi külső része könnyű tisztíthatás céljából olajfestékkel befestendő.

18. §.

A hús, szalonna és zsigerek szállításánál használt járműveket más tárgyak szállítására használni vagy a hussal együtt olyan anyagokat, eszközöket és szereket, amelyekkel való érintkezésből közegészségügyi ártalom származhatik, vagy amelyekről ezek anyaga a húsra és az élvezetre szolgáló egyéb tápcikkre átragad, ezeket büzőssé, vagy egyébként undorítóvá teszi, illetve ezt előidézheti, egykocson szállítani szigorúan tilos.

Tilos a húsra, szalonnára ráülni, a husokat, húsfeleket, zsigereket élő állatokkal (ide értve a baromfit is) egyúttesen szállítani, ugyszintén husszállító kocsira kutyát felvenni.

19. §.

Azoknak az egyéneknek, akik husok hordásával foglalkoznak, munkájuk közben tiszta váll- és fejtakarót kell viselniök.

20. §.

Ha a levágandó vagy levágott állat tulajdonosa a vágóhídi igazgató vagy ott alkalmazott más állatorvos véleményében meg nem nyugszik, kérelmére a mezőrendőrkapitány mint elsőfoku állategészségügyi hatóság felülvizsgálatot rendelhet el.

A vágóhídi igazgató vagy ott alkalmazott más állatorvos véleményét egy bizottság vizsgálja felül, mely bizottság áll az illetékes kerületi tisztí orvosból és a tör-

vényhatósági m. kir. állatorvosból, ezek véleménye alapján a kapitány vagy helyettese végérvényesen dönt.

A bizottság költségeit az érdekelt fél fizeti, ha a felülvizsgálat a husvizsgáló véleményét megerősíti, ellenkező esetben a várost terheli a kiadás.

21. §.

A vágás gyorsan történjék, az állatok kínzása vágás közben szigoruan tilos.

A vágócsarnokban dohányozni, padlóra köpni, fűtyölni, dalolni, káromkodni, vagy szemérem sértőleg viselkedni szigoruan tilos. Ragályos vagy undortgerjesztő betegségekben szenvedő vágatók a vágóhídon nem dolgozhatnak, míg orvosilag nem igazolják gyógyulásukat.

22. §.

Állatokat levágni (leszurni), azt feldolgozni csak mestereknek vagy felszabadult segédeknek szabad.

Hentes és mészáros tanoncok csak mestereik vagy segédek felügyelete és személyes ellenőrzése mellett, azok felelősségére vághatnak, szurhatnak és dolgozhatnak fel állatokat.

23. §.

Vágatás után az állatok feldarabolásánál gond fordítandó arra, hogy a hus a gyomor, bél és húgyhólyag tartalmával be ne szennyeztessek. Fenti szervek azonnal a kitisztításra szolgáló helyiségekbe szállítandók.

Vágatóknak beteg szerveket a vágóhídról elvinni szigoruan tilos. Ez a vágató által az erre kijelölt helyre vándor, mely felett a város szabadon rendelkezik. Ugyancsak a város tulajdonát képezi a bendő és a belek tartalma (trágya) is.

Kutyákat a közvágóhídra vinni nem szabad.

24. §.

A vágóhelyeket, valamint az istállókat is a vágatók között a vágóhídi igazgató vagy helyettese jelöli ki.

25. §.

A közvágóhíddal kapcsolatban épült hűtőcsarnokban levő, a hus eltartására szolgáló rekeszeket az igazgató osztja fel a vágatók között, aki azonban a beosztást saját belátása szerint bármikor megváltoztathatja.

A hűtőházból egyszer kivett és a közvágóhíd területéről elszállított hus nem hozható többé vissza a hűtőcsarnokba.

26. §.

A huspárolóba utalandó a hus:

1. gümőkór esetén, ha:

a) a gümőkóros elváltozások csak a has és mellüri szervekre és esetleg az izom közti nyirokmirigyekre szorítkoznak, ezekben, a gümőkóros folyamat lefolyt, maga a hus azonban a tuberkulózisus megbetegedés tüneteit nem mutatja.

A nyirokmirigyek megbetegedése esetén a csontok, az ízületek és a nyirokmirigyek eltávolítandók;

b) az olyan esetekben, amikor a gümőkór helyi jellegű vagy pedig a gümőkóros állatok husának ártalmatlan volta kétséges, nevezetesen, ha a kellő szervekben lágy gennyes góccok vannak jelen, vagy ha az állaton kezdődő soványodás jelei észlelhetők;

c) ha a zsigerekre lokalizált idült gümőkóros folyamat nagy kiterjedésű, de az állat jóltáplált;

2. borsókakór esetén, ha a hus a borsókakó jelenléte miatt egyébként nem mutat kóros elváltozást.

Hatósági felügyelet alatt három bétig tartó pácolás vagy ugyanannyi ideig hűtőben való tartás után azonban a gyöngén borsókás és különös alakú húsanyagzövel megjelölt hus nyers állapotban is elárúsítható a hatósági husszékben.

3. Ragadós tüdőlob esetén, ha a tüdőkóros elváltozásai nagy kiterjedésűek, gennyedés vagy üszkösödés azonban nincs jelen.

4. Nagyfokú sárgaság esetén.

5. Az olyan állatoktól származó hus, amely az illető állatok valamely betegségben való szenvedése folytán vagy más okból táp- vagy élvezeti értékben tetemesen megcsökken.

6. Minden olyan esetben, amidőn a vágóhídi szakközegek véleménye szerint a hus a fogyasztástól minden esetben elvonandónak felforolt esetek kivételével, a párolás által egészségtelenségtől tulajdonságait elveszt.

A fogyasztástól elvonandó és feltétlenül megsemmisítendő azon állatok husa, melyek a következő betegségekben szenvedtek:

1. Gümőkór és pedig ha kifejezett lesoványodás jelei megállapíthatók, vagy még rövid idővel azelőtt történt vértérzőző jelei észlelhetők (lépduzzanat és nyirokmirigyek heveny duzzanata), valamint ha a tüdőokban, a májban, a lépben, vagy vesékben szemcsés (milliáris) gümők találhatók.

2. Lépfene.

3. Gennyvérűség és evyverűség (septikus méhgyulladás, septikus tüdőgyulladás, vérhas, septikus bélgyulladás, újszülött állatok geny- és evyverűsége), külső sebekhez csatlakozó geny- és evyverűség.

4. Veszetttség, vagy veszetttség gyanúja.

5. Derme (Tétanus).

6. Keleti marhavész.

7. Szerzegő üszök.

8. Roszindulatu vizenyő.

9. Juhok és sertések himlője.

10. Borsókakór, ha a hus a borsókakó jelenléte folytán egyébként is elváltozott (a zsír, szalonna, faggyu, ha 100° C mellett kiolvadt, közfogyasztásra bocsátható).

11. Sertésvész és sertéspestis, ha az állat lesoványodott, ha lázas állapot mellett súlyos tünetek (véres hasmenés, vérzézés és véres beivódások) észlelhetők, to vábbá, ha a tüdőokban és belekben heveny gyuladás jelei, a vesékben és vesék körül a bórben és a bór alatti kötőszövetben pedig nagyobb vérömlesek és véres beivódások láthatók.

Ha azonban a tüdő, a vesék vagy a belek most említett megbetegedése mellett a bórön csak kevés és apró vörös folt van, de a szalonna egyébként teljesen normálisnak látszik, a zsír 100° C mellett kiolvadtva, fogyasztásra bocsátható.

12. Sertésorcáncban beteg, vagy beteggyanus tertés husa.

13. Általános sugárgomba betegség.

14. A nagyon lesoványodott állatok husa, vagyis ha a hus igen száraz, esetleg vizenyös, igen halvány színű, ha a csontvelő kocsonyához hasonló és a kifejődött szarvasmarhában az összes zsír 10 kilogrammnál kisebb,

továbbá minden oly esetben, ha a lesoványodás belső megbetegedése következtében fejlődött ki.

15. Négy hétnél fiatalabb borjúk és nyolc napnál fiatalabb bárányok, gödöllyék és malacok husa. Fiatal állatok husa különben sem bocsátható közfogyasztásra, ha a köldökzsinór még le nem esett, ha az izomzat kicsenyőzökhöz hasonló sikamlós és vizenyős.

16. Elhullott, megmérgezett, villámolt szujtot és erősen meghajított állatok husa. Megmérgezett, de később felépült állatok csakis nyolc nap múlva vágathatók le, ha a mérgezés növényi anyaggal történt és három hét múlva, ha a mérég ásványi anyag volt.

17. Az alant felsorolt betegségek fertőzése gyanújában álló állatok is, csak a beteg állattal való érintkezéstől számított bizonyos idő elmúltá után vágathatók le, mely:

a) lépfenére nézve hat nap;

a vesztettségre nézve szarvasmarhánál négy hónap, juh, kecske és sertéséknél három hónap.

27. §.

A többi betegségekre vonatkozólag a vágóhídi szakértők a következő elvek szerint járnak el:

a) Ragadós száj- és körömájában szenvedő állatok a főkapitányság engedélye mellett csak akkor vágathatók le fogyasztásra, ha az állatok jó husban vannak és ha gennyedés, vagy üszökösödés a körmök körül, vagy erősebb láz nincs jelen.

A száj megbetegedése esetén az egész fej, a végtagok megbetegedésekor ezek az elülső tétőtől, illetőleg a csánk izülettől lefele elvetendők.

b) Himlő uralgása miatt zárlat alatt álló juhnyájból vagy sertésfalkából a teljesen egészségesnek látszó és a levágás után is ilyenek talált állatok fogyasztásra bocsáthatók.

c) Rühes állat levágása megengedhető, ha a bőrön csak kevés pörk található és az állat jó husban van; lesoványodott, elcsenevészett állatoknak fogyasztásra való levágása tilos.

d) Métélykórban, szőrféregkórban, kergeségben, helyi jellegű sugárgomba betegségben szenvedő, megfelelően láplált állatok husa fogyasztásra bocsátható, a beteg szervek azonban megsemmisítendők.

Hasonló elbánás alá esnek a viztiályogokat tartalmazó szervek is.

e) Külső erőművi behatás folytán megsérült állatok levágása megengedhető, hogy ha azon sorvasztó lázra utaló tünetek nincsenek jelen, a jelenlevő seb egészen tiszta s körülötte a szövet gennyes beszűrődést nem mutat.

f) Hevenyen létrejött felfuvódás vagy dobkór miatt kényszerből levágot állatok husa közfogyasztásra bocsátható; ha a levágás kellő időben történt, vagyis ha a testből a vér teljesen kiürült és ha a testben valamely más betegségre utaló elváltozások nem találhatók.

g) A felsoroltakon kívül bármely más olyan betegség, mely az élő állaton a láz kifejezett tünetét, a belső teribeles szervekben pedig lázas folyamatra utaló elváltozásokat, zavaros duzzadást vagy gennyedést okozott, továbbá oly betegség, melynek következtében az állat lesoványodott, a husnak a felemeltt tünetek vagy káros elváltozások súlyosságához, illetőleg elterjedéséhez mérten csak feltételeesen való forgalomba bocsátását, illetve ennek a forgalomtól való teljes kizárását vonja maga után.

28. §.

Az 54,300—1908. számú földmívelésügyi miniszteri rendelet 113. és 114. §§-ában foglaltak betartása mellett vidékről hus hozható a debreczeni piacra, vagy hus feldolgozással foglalkozó gyárakba, vagy műhelyekbe.

29. §.

Videkről behozott hus csak azon esetben engedetik elárusítani, ha a hus állatorvosi igazolvánnyal el van látva, szabályszerűen le van bélégezve, ha azt a debreczeni hatóság husvizsgáló állatorvosa megvizsgálta, kifogástalannak találta és a „videkről behozott hus” bélégezéssel ellátta és ha a hus tulajdonosa az összes illetményeket befizette.

30. §.

Videkről behozott hus kedden és szombaton, a heti vásárok napján a husvizsgáló állatorvos a huspácion vizsgálja meg, más időben behozott hus a közvágóhídon vizsgáltatik meg.

31. §.

Videkről behozott hus után olyan összegű állami fogyasztási adó fizetendő, mint amennyit a helybeliek fizetnek, ezenkívül az 54,000—1908. számú miniszteri rendelet 115. §. rendelkezéséhez képest kilogrammonként 3 fillér pótték, melyből 2 fillért a város, 1 fillért a vizsgáló állatorvosok kapnak.

A vizsgáló állatorvosoknak ezen 1 fillér szemledij közös jövedelmét képezi a vágóhídi igazgatóval egyetemlegesen.

32. §.

Szállami gyárosok, vagy nagyobb husfeldolgozó műhellyel bírók a vidékről behozott hus saját telepükre a vágóhíd elkerülésével beszállíthatják, ha az 400 kilogrammál több, de ily esetben kötelesek a vizsgáló állatorvost a vizsgálat megtartására azonnal felbírni és ily esetben az állatorvosi szemledij 1 fillérről 2 fillerre emelkedik.

33. §.

Aki a jelen szabályrendeletben foglalt határozmányok ellen vét, kihágást követ el és amennyiben cselekménye vagy mulasztása a fennálló törvények vagy miniszteri rendeletek által más módon büntettni nem rendeltek, 1 koronától 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, a pénzbüntetés behajthatatlansága esetén pedig egy-öt napig terjedhető elzárással sújtandó.

34. §.

A jelen szabályrendelet ellen vetők ügyében, amennyiben a fennálló törvények másként nem rendelkeznek, a m. kir. Belügyminiszterium által 1880. évi aug. 17-én 38,547. szám alatt kiadott körrendeletben meghatározott közigazgatási hatóságok illetékesek és pedig elsőfokulag a főkapitányság, másodfokulag a városi tanács és harmadfokulag a m. kir. Belügyminiszter.

35. §.

Jelen szabályrendelet a m. kir. Belügyminiszterium jóváhagyása után történendő kihirdetést követő negyedik upon lép életbe.

Szolgálati utasítás

Debreczen város közbvágóhidján alkalmazásban levő személyzet részére.

Általános határozatok.

A vágóhídi személyzet köteles a vágatókkal szemben udvariasan, de szigorúan és igazságosan viselkedni, a közbvágóhidat igénybe vevő egyénekkel semmi körülmények között nem léphetnek üzleti összeköttetésbe, ugyszintén nem üzhetnek mellékfoglalkozást sem.

A vágóhídi személyzet.

A vágóhídi személyzet a következő:

I. A vágóhídi igazgató.

A vágóhídi igazgató, mint vezetője a közbvágóhidnak, az intézet első hivatalnokja és mint ilyen, a közbvágóhidon alkalmazásban álló többi személyzetnek közvetlen hivatali főnöke.

A) *Teendői, mint a közbvágóhid vezetőjének:*

1. átveszi, illetve aláírja a közbvágóhid összes levelezéseit;

2. rendelkezik a vágóhídi személyzet szolgálati beosztását illetőleg;

3. ellenőrzi ugy a külső szolgálatot, mint pedig az iradai teendőket és ezeknek mikénti ellátásáról intézkedik;

4. a vágókat és ezek embereit ellenőrzi az előirt szabályok és utasítások betartása tekintetében, a felmerülő szabálytalanságokat megforolja;

5. az alkalmazottakat szabálytalanságokért megfedi, súlyosabb vétségekért pedig mindenkor bejelenti a város polgármesterének;

6. a személyzet és a vágók közt felmerülő surlódásoknál határozata dönt;

7. kisebb berendezéseket és javításokat, — amennyiben ezek a vágóhídi személyzet által elő, illetve helyre nem állíthatók — 50 korona erejéig saját hatáskörében rendel meg, illetve eszközölteti és az erről szóló nyugtákat beterjeszti a tanácshoz;

8. gondoskodik a tűz- és egyéb biztonsági teendők ellátásáról;

9. az üzemhez feltétlen szükséges napszamosokat felfogadja és az ellenőr által összeállított heti jegyzékben elszámolja;

10. naponként a vágási órák befejezése után a vágóhídi üzem összes ágazataira kiterjedő zárlatot csinál és az összesítő kimutatást havonként a városi tanácsnak beterjeszti;

11. a vágóhídi telep üzeméről és működéséről minden év február hó 15-ig jelentést, a leltári tárgyakról pedig kimutatást küld be a városi tanácshoz;

12. általában örökdióafelett, hogy az állategészségügyi törvények és rendeletek, valamint a vágóhídi szabályrendeletben és a jelen szolgálati utasításban foglalt határozmányok, ugyszintén a tanácsi utasítások is pontosan végrehajthatassanak;

13. a vágóhídi igazgató köteles a közbvágóhid üzemben léte alatt a közbvágóhidon tartózkodni és csak akkor távozik el onnan, hogyha ezáltal a vágóhídi üzem főnnakadást nem szenved;

14. a vágóhídi igazgató állatorvosi magánykarirolat nem folytathat.

B) *Teendői mint pénztárnoknak:*

1. kezeli a pénztárt;

2. havonként a pénz- és anyagkezelésről okmányolt naplókivonatokkal beszámol a városi tanácsnak;

3. előterjeszti a városi tanácshoz az évi zárszámadást.

C) *Teendői mint állatorvosnak:*

1. az állat- és huszsemle teljesítése;

2. a mészárosok és hentesek, továbbá a hal-, vad- és szárnyaskereskedők üzleteit, a vidékről behozott húsokat a piacokon, valamint a szalámigyárosok és húsfeldolgozó műhellyel bírók helyiségeiben a húst és szalonnát vagy szerveket vizsgálja.

II. Az ellenőr (állatorvos).

Az ellenőr hivatalos helyettese a vágóhídi igazgatónak.

A) *Teendői mint irodavezetőnek és pénztári ellenőrnek:*

1. a közbvágóhid összes levelezéseiről és ügyiratiról iktatókönyvet és tárgymutatót vezet;

2. vezeti az állatnyilvántartási naplót;

3. jegyzéket vezet a napi vágásokról, az összes kényeztérvágásokról és elkobzásokról;

4. kiállítja a mérleg- és istállóíj-bárcákat, a vágóhídi igazgató utalványja alapján pedig a pároló, szabad-szék és egyéb díjbárcákat;

5. vezeti a pénztár- és anyagnaplót;

6. összeállítja a napszamosok heti bérjegyzékét;

7. szerkeszti a napi és havi összesítő kimutatásokat, valamint az évi zárszámadást.

B) *Teendői mint gazdasági kezelőnek és vágóhídi felügyelőnek:*

1. vezeti a leltári könyvet;

2. a beszerzett takarmányművekről és a vágóhídra érkezett egyéb anyagokról jegyzéket vezet és ezek átvételét az igazgatóval egyetemben nyugtatja;

3. a leltári tárgyak fentartására, azok megóvására és megfelelő használatára gondot fordít, az ez ellen vétőket az igazgatónak feljelenti;

4. ügyel arra, hogy a vágási sorrend és a kijelölt vágóhely betartassék, hogy az állatok ne kinoztassanak, hogy az előirt vágatási eszközök használatassanak és hogy ezen eszközök azonnal megtisztítva, helyekre tétessenek;

5. ügyel arra, hogy az egészségesnek talált hús kelően lebélyegeztessék, a kifogásolt hús pedig kelően lebélyegezve, megfelelő helyre kerüljön;

6. a pacalmosóban a beosztást eszközi és felügyel, hogy az összes egészségügyi és tisztasági szabályok betartassanak.

C) *Teendői mint állatorvosnak:*

1. átveszi a felhajtási bejelentéseket és az állatokaf vágásra csak akkor bocsátja, ha az azonosságukat az előmutatót, marhalevel alapján megállapította, ezeket megvizsgálta és egészségesnek találta, a tulajdonos az összes díjakat lefizette és az erre vonatkozó nyugtákat „Levágatott” bélyegző rányomása által értékeltenítette;

2. az állatok levágása után teljesíti a huszsemlet és a levágott állatok bőrének lefejtését ellenőrizni tartozik;

3. általában örökdióafelett, hogy az igazgató által kiadott rendeletek betartassanak, mely rendeleteknek is feltétlenül köteles magát alávetni;

4. az igazgató soros beosztása szerint a mészárosok és hentesek, továbbá a hal-, vad- és szárnyaskeres-

kedők üzleteit, a vidékről behozott husokat a piacokon, valamint a szalámigyárosok és husfeldolgozó műhellyel bírók helyiségeiben a húst, szalonnát és szerveket megvizsgálja;

5. az ellenőr állatorvosi magánykörtörletet nem folytathat.

III. Segéd állatorvos

1. az állat- és husszemlélt teljesíti;

2. irodai teendők végzésében segítségére van az igazgatónak és ellenőrnek;

3. az igazgató soros beosztása szerint a mészárosok és hentesek, továbbá a hal-, vad- és szárnyaskereskedők üzleteit, a vidékről behozott husokat a piacokon, valamint a szalámigyárosok és husfeldolgozó műhellyel bírók helyiségeiben a húst, szalonnát és szerveket megvizsgálja;

4. általában az igazgató rendeleteit és utasításait pontosan tartozik végrehajtani;

5. a segéd állatorvos magánykörtörletet nem folytathat.

IV. Napiidjas állatorvos.

Mint ideiglenesen alkalmazott állatorvos munkakörét az igazgató határozza meg.

V. Irnok.

1. Vezeti a vágólajstromot;

2. irodai teendőkben segítségére van az igazgatónak és ellenőrnek.

VI. Gépész.

A vágóhídi gépész felügyelete és gondozása alatt van a vágóhíd összes géberendezése.

Különös kötelességei:

1. a kazánházat a legnagyobb rendben és tisztán tartani és az abba való belépést csak annak megengedni, aki erre a vágóhídi igazgatótól engedélyt nyert;

2. a neki átadott leltári tárgyakat rendben és használható állapotban tartani;

3. gondoskodik arról, hogy az üzemhez szükséges tárgyak és anyagok idejében beszereztesse;

4. valamennyi készüléket tiszta és munkaképes állapotban tartani;

5. valamennyi szerelést és javítást, amennyiben a szükséges szerszámok és berendezések megvannak, eszközözi;

6. a kut, víz- és gőzvezetékek rendben és üzemképes állapotban való tartása és javítása és általában minden a lakatos- és gépész munkák körébe tartozó és házilag elkészíthető javításokat tartozik végezni;

7. a szerelők, gépészek és fűtők részére kiadott utasítást feltétlenül betartani, illetve a fűtővel betartatni.

VII. A fűtő.

Kötelességét előírja az „Utasítás“ a kezelők és fűtők részére.

VIII. A kapus

1. gondoskodik a vágóhíd kapuinak nyitása- és bezárásáról és belépési igazolvány nélkül senkit be nem ereszt a közbvágóhíd területére;

2. minden a telephez érkező állatot bejelenti az igazgatósági irodában és az állatnak a közbvágóhídra való bevezetését addig nem engedi meg, míg az igazgató vagy

helyettese a szabályszerű eljárások foganasítását után erre engedélyt nem adott;

3. eszközözi az élő állatok lemészárlását, ha ezt valamelyik fél kívánja és előzőleg az igazgatósági irodában mázsalási bárcát váltott. Minden egyes mázsalás az általa vezetendő mérlegkönyvbe bejegyzendő, mely a közbvágóhídi napi fizem után az igazgatósági irodában bemutatandó;

4. gondoskodik az irodahelyiségek tisztántartásáról és fűtéséről, a napszámok napi munkáját ellenőrzi.

IX. Osarnokszolgák.

Kötelességük arra ügyelni, hogy:

1. az állatok levágása a vágócsarnokban szolgálatot teljesítő állatorvos által megállapított sorrendben eszközöltesse;

2. beteg vagy betegnek látszó szervek vagy részek, a huszakértői vizsgálat meghústitása céljából, a vágatók által el ne távolítottassanak;

3. az emberi élvezetre alkalmatlan vért a vágatók magukkal el ne vigyék;

4. a vágóhídi szerszámok és berendezési tárgyak szándékosan ne rongáltassanak és

5. a kifogásolt hus, szervek és részek a megfelelő helyre kerüljenek, illetőleg az ilyenek felvetelére minden vágócsarnokban felállított tartányokba tétessenek;

6. a vágás befejezése után a használt szerszámok, berendezési tárgyak és a vágóhely a vágatók által szorgosan megtisztítottassanak és az előbb említettek a meghatározott helyökre vitessenek;

7. a víz, gőz és világítás ne pazaroltassék;

8. hogy az istállóba beállított állatok kellőképpen ellátassanak.

Kötelességük továbbá az állatorvosoknak a szakértői vizsgálat megejtésénél segédkezni, a husbélégezést felügyelet mellett foganasítani, a vágó- és hűtő csarnokokat hetenként egyszer, az igazgató által meghatározandó napon, gyökereken kitisztítani, egyáltalán mindazon teendőket végezni, melyek ellátására az igazgató vagy helyettese utasítja.

X. Az éjjeli őr.

Az éjjeli őr a közbvágóhídi telep biztonságáról gondoskodik.

Szolgálatának megkezdési és befejezési időpontját az igazgató állapítja meg.

Ébersége kiterjed a vágótelep minden részére.

Kötelessége:

1. a beállított állatokra ügyelni és ezek között éjjel metalan mealtkozó feltűnő nyugtalanság esetén az illetékes csarnokszolgát felkölteni;

2. az összes ajtók bezárását ellenőrizni és ha valamely ajtót nyitva találna, erről az igazgatónak jelentést tesz;

3. személyesen meggyőződni arról, hogy a vízvezeték főcsöve be van-e zárva és nem maradt-e villanylámpa égve egyik vagy másik helyiségben.

Az éjjeli őr szolgálatának ellenőrzésére az ellenőrző-óra szolgál, mely az igazgató vagy helyettese által felülvizsgálendő.

Husbélégezés.

A hus és szervek a szakértői vizsgálat eredményéhez, illetőleg az állat neméhez és korához képest különböző alaku bélyegző lenyomatokkal láttatnak el,

A bélyegző lenyomatok a különböző vágó állapotknál tett mindkét oldalán az alant feltüntetett testrészeken és megnevezett szerveken alkalmazandók:

A) *Szarvasmarhák*on (növédekmárhák, bivalyokon, ojtott borjúkon), *lovakon*, *samarakon* és *iszéveken*:

1. az utolsó bordától számított 3-ik bordaköznek megfelelőleg közvetlenül a gerincoszlop mellett a mellhártyára (a rostélyos tájékán),

2. a comb belső oldalára (felső),

3. a farto hegyére,

4. az ágyék tájékra (hátszin),

5. a lapocka porcra (tarjavég),

6. a lapocka közepére,

7. a szegy elülső részére (szegyő),

8. a szegy hátsó részére (vékony szegy),

9. a nyelvre, tüdőre, májra, lépre és vesékre.

B) *Borjúkon*:

a hasfal alsó részén a hashártyára.

C) *Sertéseken*:

1. az utolsó bordától számított 3-ik bordaköznek megfelelőleg közvetlenül a gerincoszlop mellett a mellhártyára (hosszugaraj),

2. a comb külső oldalára,

3. az ágyéktáj hátulsó végére (rövid karaj),

4. a 4-ik bordaközbe a szegycsont közelében,

5. az alkar külső oldalára,

6. a fejre, a felső állcsontnak megfelelőleg,

7. a nyelvre és tüdőkre.

D) *A juhokra és kecskékre*:

1. a hasfal alsó részén, kívül a bőr alatti kötőszövetre,

2. a comb belső felületén,

3. a lapockára,

4. a tüdőkre és májra.

E) *Bárányokon* és *gődöllyéken*:

a hasfal alsó részén a hashártyára.

A Debreczeni Első Takarékpénztár évi jelentése.

Évről-évre mindenkor meg szoktunk emlékezni a Debreczeni Első Takarékpénztár évi jelentéséről és mérlegéről, mert évek tapasztalata igazolja, hogy ezen, városunk legrégibb pénzintézete gazdasági életünk hatalmas tényezőjévé nőtte ki magát. Tekintélye, vezető szerepe ugyiszólván alapításának első évétől származik és több mint hatvan esztendője olyan üzleti alapon halad, amely mindazok elismerését kivívta, akik a közgazdasági téren számottevő tényezők. Mert voltak idők, amidőn a pénzpiacon beálló drágaság folytán egyes pénzintézetek szintén magasabb kamatu és terhebb lejáratu kölcsönöket nyújtottak, a Debreczeni Első Takarékpénztár azonban mindig a nagyközönség érdekét nézte és a legválságosabb pénzügyi helyzetekben is a régi uton haladt és a legodaadóbb készséggel azon fáradozott, hogy a hitlere szoruló nagy közönség minden nagyobb teher nélkül használhassa hitelét. Egyszóval a vezetésben bölcs konzervativizmus látunk a Debreczeni Első Takarékpénztár pénzügyi politikája körül, egyben azonban azt is jöleső érzéssel tapasztaljuk, hogy a modern haladás minden elmélyített beviszi működési körébe. Elüljár a jöteknység terén, most újabb hatalmas arányokban építendő palotájával hozzájárul legfőbb utcánk szépségéhez, egyszóval az öntudatos munka jegyében dolgozik és épen ezen okból járja változatlanul és rendületlenül a nagy közönség bizalmát. Vezetése, igazgatása a legjobb kezekben van, mert vezetői nemcsak ügyes és gazdasági életet fellendítő pénzügyi politikát folytatnak, hanem érző, a közszükségletet felismerő és méltányló szívet is bírnak.

Ezeknek előre bocsátása után a következőkben ismeretjük a Debreczeni Első Takarékpénztárnak az 1909. évről kiadott üzleti jelentését.

Tisztelt Közgyűlés!

Általános közgazdasági helyzetünk a lefolyt 1909-ik évben, a korábbi válságos évekek viszonyitva, javulást és zavartalan fejlődést mutat. E fejlődés lehetőségét hathatósan elősegítette az a körülmény, hogy jegybancunk normális kamat-felteleit — még áldozatok árán is — az egész éven át fenntartotta s a külföldi pénzpiacok részéről szintén kedvező ajánlatokkal találkozunk. De nagy megbízást jelentenek számunkra az áldozatok egyfelől az tünik ki, hogy a nyugodtabb mederben folyó gazdasági élet előnyeit üzletünk fejlesztésére kihasználhatták, másfelől az is megállapítható, hogy az előző évekénél jóval olcsóbb kihitelzési lehetőségek a jövedelmezőségben várt kedvezőbb alakulást meg fokozott üzleti tevékenység mellett sem eredményezhették.

Fontosabb üzletünkaink nekünk is számottevő ismeretéről van alkalmunk beszámolni, ami egyoldalról fokmérője kifejtett működésünk folyton terjeszkedő arányainak, más oldalról pedig örömdetes bizonyítéka annak, hogy azt az értékes bizalmat, amelyet intéztünk a nagy közönség részéről már oly rég idő óta élvez, a mult évben is sikerült megtartani, sőt erősítenni is.

Takarék-betét állományunk egymillió koronányi emelkedését, tekintve a piacunkon e téren kifejűdött igen erős versenyt, jelenlékeny kamatthez mellett érthetünk el. Mindig fontos kötelességünknek ismertük azonban, hogy betevőnk bizalmát megfelelő kamathoz biztosításával szilárdítsuk.

Váltótráncnk egyenlege az 1908. évi 15.125.778 K-val szemben 16.289.849 K-ban szerepel. Megnyuvással jelentetjük ki, hogy ezen igen számottevő vagyonotelnök ugy fedezet, mint realizálási lehetőség tekintetében a legszigorubb bírlatol kiállja.

Jelzálog-üzletünk állományát a szokatlanul erős visszafizetések dacára sikerült 1.338.172 korona folyósítás révén 293.000 koronával növelni. Zálogleveles kölcsönöknelk megemlítjük, hogy ezek 2.773.065 K 68 fill. összegének fedezetét 8.937.486 K becsértékű jelzálogok képezik s hátralékos annuitások címén 45.894 K fillérrel állunk szemben, ami igen kedvező jelenségnek mondható. Forgalmában pedig 4¹/₂-os azölogveleink a mult évi kisorsolás folytán 886.400 koronában szerepelnek.

Folyószámla követeléseink mérlegbe állított egyenlege emelkedést nem mutat, mivel ezen üzletünk fejlesztését mérlegadatunk egészséges aránya szempontjából nem tartottuk szükségesnek.

Értékpapír-állományunk a legszigorubb elvek szerint felvett értékelés mellett is 42.554 korona 20 fillérrel növelte árkülönbözeti tartalékunkat; jövedelem tekintetében pedig 5641 K 70 fillérrel multa felül a tavalyit. Az Eledsi Erdőipar- és a Debreczeni Faipar-vállalatokba fektetett 200.000 és 10.000 K tőkének osztalékjövödelmet ezideig még nem hozott.

Ingatlanaink érdekében jelentékeny változás történt és pedig azáltal, hogy követelésünk biztosítása érdekében árverésen két nagyobb birtokot megvásároltunk. E birtokok egyikét a folyó 1910-ik évben mégis használna már értékesítettük, a Kende-féle levelekmagyri 1150 kat. holdnyi másik birtokot pedig hosszabb időre haszonbérbe adtuk azzal a reménnyel, hogy rendszeres gazdálkodási kezelés annak értékét kellőleg megjavítja. A nádudvar — eperjeshalmi parcellázásból eredő jelzálogos kölcsönök rendes menetéit három éven át ismétlődő elemi csapások megzavarták, hogy legújabbban indítatva érzett magunkat arra, hogy a földök megjavítása céljából vízvédelmi művek létesítését eszközöljük ki. Ezen létesítmények hasznos eredményt bíralommal várjuk, de érdekeink szem előtt tartása mellett általános közgazdasági tekintetből is feladatunknak tartjuk, hogy a kiszáradt birtokszerecs tőrekvédelmi előforduló időközti nehézségeket körültekintő, óvatos támogatással igyekezzünk elhárítani.

Vállalkozási üzletekbe fektetett tőkéink a mult évben is kellőleg érvényesültek. Az avasufajusi erdővállalat iparvasutja az év végén elkészült, hogy értékes faanyagot most már akadály nélkül forgalomba hozhatja. Nincs okunk kételkedni benne, hogy ezen üzlet a legsimább lefolyásu leend s jövedelmezőség tekintetében várakozásunkat kielégíti. — A szilágymegyei erődsége fektetett nagyobb tőkénk jörésben a mult év végén már visszafolyt, ugy, hogy ezen üzlettel néhány hónap mulva teljesen leszámolhatunk.

Bejelentjük, hogy a mult évi október 24-iki rendkívüli közgyűlésünk jóváhagyása folytán elrendelt nagybancszabásu építkezésünk előkészítő munkáitál csaknem teljesen befejeztük. A különféle munkanemek ábrázolt utján előnyösen és legnagyobb részt helybeli iparosokra birtatva, ezen igen értékes teőknek célszerű kihasználása ma már biztositva van, miután az alagsori vendőglőre, a bolthelyiségekre és az első emelet összes lakrészeire előnyös szerződéseket sikerült kötünk. A második és harmadik emelet megtelelé értékesítése nehézségeket nem fog okozni.

Átérve eredmény-számlánk ismertetésére, jelentjük, hogy az 1909. évi tiszta haszoneredménye — mindamellett, hogy teljesen normálisnak mondható — 88,929 korona 33 fillér költséget mutat az előző évihez képest. Kimutatásainkból szám szerileg látható, hogy követelésünköl csak a legminimálisabb összeget kellett mint tényleges veszteséget leírunk, de megállapítható az is, miszerint eredményünk csökkenését az a körülmény idézte elő, hogy kamatjövendelminket, az állandóan ocsó pénzvényszonyok kényszerítő hatása alatt, még erősebb üzleti tevékenység mellett sem lehetett teljesíteniük, míg betéti kamatokban és adókban jóval nagyobb összegeket kellett elfizetnünk.

Amidőn arra kérjük a t. közgyűlést, hogy követelésünk-ből 4862 korona leírását méltóztatassék jóváhagyni, jelentjük, hogy az 1909. évi tiszta haszon 708,403 K 26 fillért tett ki.

Fájdalmas érzéssel emlékezünk meg itt Novelli Ede urnak, társaságunk volt igazgatósági tagjának a mult év május hónapjában történt elhunytáról. Hosszu életének nagy részét a legteljesebb odaadással szentelte 6 intézetünknek, részint mint felügyelő-bizottsági, részint mint igazgatósági tag s közelebbi kötelességet teljesíteniük, ha érdemének jegyzőkönyvi megörökítésére t. közgyűléstünk felkérjük.

Amidőn még bejelentjük, hogy a mult évi rendes közgyűlésünkön igazgatóságunkba Kardos László, helybeli nagykereskedő lett beválasztva, kérjük a t. közgyűlést, hogy részünkre az 1909. évre vonatkozó felmentvényt megadni kegyeskedjék.

Társaságzatunk 4. és 5. pontja szerint kérjük két évre 2 igazgatósági és három évre 5 felügyelő-bizottsági tag megválasztását, maradván

Debreczen, 1910 február 11.

teljes igazgató

az igazgatóság.

Mérlg. 1909 december 31-én. Vagyon. Ingatlanok értéke 1.431,454 K 48 f.; leszámított váltók 16,284,081 K 84 f.; jelzálogos kölcsön 12.125,178 K 31 f.; lombard előlegek 40,850 K 90 f.; értékpapírok és záloglevelek biztosítéki alapjának értékpapírjai 5,126,367 K; folyószámla adósk 8,590,991 K 59 f.; adósk 373,741 K 87 f.; építkezés 30,765 K 01 f.; hátralekös kamatok és lakbérek 178,685 K 79 f.; pénzkészlet 134,492 K 70 fillér. — Tether. Résztvények 6000 db (á 500 kor.). 3,000,000 K; tartaléktők, záloglevél biztosítási alap, értékpapírok arktuonbozati tartalékai, ingatlanok értékszámlákra tartalékai 6,467,249 K 03 f.; nyugdíjalap 500,000 korona. — Betétek könyvecskékre, folyószámlákra, csekk számlákra 20,126,066 K 19 f.; visszleszámitolt váltók és bankelőlegek 8 782,871 K 62 f.; átruházott kölcsönök 3,550,149 K 59 f.; közművelődési alapítvány 36,231 K 25 f.; szerethetési alapítvány 1,000 K; forgalomban levő 4 1/2% os záloglevelek 886,400 K; követelők 433,325 K 58 f.; átmenet tételék 280,448 K 27 f. — **Yereség.** Áthozat 1908. évről 36,363 K 57 f.; a folyó 1909-ik évben 708,403 K 26 f.; összesen 744,766 K 83 f.

A patronázs-egyesület alakuló közgyűlése.

Az embermentő munkának egy hatalmasnak és áldásosnak ígérkező tényezője nyert életet e hónap 24-én városunkban. Megalakult a patronázs egyesület, melynek embermentő célját lapunk egyik cikkelyében ismertettük. Az alakuló közgyűlésen megjelent városunk társadalmának színe-java és egyakarattal megalakította az egyesületet.

Az alakuló közgyűlést *Kulin Imre*, a debreczeni kir. törvényszék elnöke nyitotta meg, tömör szavakkal ismertetve az egyesület célját és a megalakulás szükségességét. A tetszelenly fogadott megnyitó után elnök a jegyzőkönyv vezetésére Csiky Lajos akadémiai tanár, a patronázs-egylet főbb ismertetésére pedig Horváth Endre dr. miniszteri titkárt, az igazságügy-miniszteriumi kiküldöttet kérte fel, ki hosszabb előadásban ismertette a fiatal bűnösök megjavítására irányuló törekvéseket és a társadalom nagy embermentő feladatát a bűnbeesett és megtévedt szerencsétlen fiatal bűnösök megmentésére. Majd Gáthy Bálint dr. királyi ügyész emelkedett szószárra. Állg mondott el néhány szót, már is feszült figyelemmel fordult felé az egybegyűlt illusztris társaság érdeklődése. És méltán, mert városunk közgyűlési termében

évek óta nem hangzott el olyan tartalmas, eszmékben gazdag, az elmét meggyőző és szívet cselekvésre késztelő beszéd, mint a királyi ügyészé. Lelki gyönyörűséggel hallgattuk és mikor bevégezte, a szemekben könnyek ragyogtak és az elismerés éljenzésben és tapsban nyilvánkozott meg.

A gyönyörű beszéd után az elnök a patronázs-egyesületet megalakultnak jelentette ki és megalakult az előkészítő bizottság a következő urakból. Elnök: Kulin Imre, tagok: Erőss Lajos ref. püspök, Gróh Ferenc prépost-kanonok, róm. kath. plébános, Materny Lajos ág. ev. főesperes, Csiky Lajos és Tóth Lajos dr. akadémiai tanárok, Kovács József polgármester, Aczél Géza főmérnök, Kenézy Gyula dr. igazgató tanár, főorvos és Balkányi Miklós dr. izraelita hitközségi elnök.

Ezzel az alakuló közgyűlés az elnök életésével véget ért.

Örömmel jegyezzük fel, hogy az aláírási ivatek már a közgyűlés folyamán igen sokan aláírták, úgy, hogy a patronázs egyesület gazdag lesz tagokban.

Hírek.

— **Főispánbeiktató közgyűlés.** Városunk tanácsa már megállapította a március 3-iki közgyűlés sorrendjét. A beiktató közgyűlés a mondott napon délelőtt 1/11 óra körül kezdődik, melyet a polgármester nyit meg. A megnyitás után Vecsey Imre főjegyző fogja felolvasni a kinevezési okiratot, majd egy köldöttség meghívja a kinevezett főispánt az eskü letételére. A eskümiinta felolvasása és az eskütétel után Kovács József polgármester üdvözi az új főispánt, ki válaszul fog az üdvözlésre. Ezzel a közgyűlés véget ér és a főispán a polgármester fogadó szobájában fogadja a különböző tisztelgő köldöttségeket.

A polgármesteri hivatal felkéri a hatóságokat és tésztelket, melyek köldöttséggel óhajtanak a főispánt üdvözölni, hogy ezen szándékukat március 2-áig a polgármesternél jelentésk be. A köldöttségek tisztelgésének sorrendjét a polgármester állapítja meg és a sorrend a közgyűlés napján ki lesz függesztve a polgármesteri szoba ajtajára.

A beiktatási ünnepségek után délután 1/2 óra körül díszbe lép az Arany Bika dísztermében. Ebéd-jegyek váltakozó Szabó Elek polgármesteri titkárnál a hivatalos órák alatt.

— **Köldöttség a polgármesternél.** A héten a református főiskola köldöttsége járt városunk polgármesterénél, hogy jóakaratu támogatásába ajánlják a főiskolai tanulók részére szervezendő internátust. A köldöttségben részt vettek *Erőss József dr., Jászai Viktor dr. és Pápay József dr.* főiskolai tanárok. A polgármester szívesen fogadta a köldöttséget és biztosította az urakat, hogy egy a maga, mint a város részéről a legmelegebb szeretettel fogja támogatni a kérelmet.

— **A Csonkoi-kör február hó 26-án** azaz ma d. u. 5 óra körül a Royal-szálló nagytermében felolvasó ülést tart az alábbi műsorral: 1. Osztályk földön. Úti emlékek. Vetített képek kíséretében előadja Pápay József, a M. T. Akadémia lev. tagja, a Csonkoi-kör választm. tagja. 2. Bosszu. Osztályk hősei ének, írta és felolvasa Zemplény Árpád, a Petőfi társaság tagja. — A Csonkoi-kör má felolvasó ülése alkalmából irodalmi vacsorát rendez a közreműködők: Pápay József, a M. T. Akadémiai tagja és Zemplény Árpád, a Petőfi társaság tagja tiszteletére. A társas vacsora, amely a kör elnöksége a választmányi és rendes tagokat ez uton is meghívja, a Royal külön éttermben, éltap szerint lesz és este 8 óra körül kezdődik.

— **Jóváhagyás.** Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsági közgyűlése az aradi vesztőhely megváltására 500 és Horváth Mihály történetirő emlékszóbrára 100 koronát szavazott meg. A belügyminiszter ezen közgyűlési határozatokat jóváhagyta.

— **Uj fuvarlevelek.** A kereskedelemügyi miniszter elrendelte, hogy a most forgalomban levő vasuti fuvarlevelek csak 1910 december 31-ig érvényesek, mert ezentul uj fuvarlevelek jönnek forgalomba.

— **A képviselőválasztók névjegyzéke.** A város központi választmány határozata alapján a tanács ki nyomatta 200 példányban az összes debreczeni képviselőválasztók névjegyzékét. Miután az új választások a küszöbön vannak, a névjegyzékek igen kapósak. A teljes névjegyzék ára 12 korona, közigazgatási kerületenkint 2 korona. Az összes választók száma 7065, tehát a névjegyzék igen jó cím- és lakásjegyzék is. Az I. választókerületben a választók száma 1925, a Csapón 945, a Péterfián 981, a II. választókerületben 2083, a Piacon 1924, a Hatvan-utcán 879; a III. választókerületben 2336. A Kossuth-utcán 985, a Varga-utcán 1351. A névjegyzékek kaphatók a városi nyomda üzletében.

— **Lovak vizsgálata.** Felhívás a gazdaközösséghez. A tavasi haszonállatvizsgálat tárgyában kiadott földművelésügyi miniszteri rendelet értelmében az egész polgári lóállomány darabonként megvizsgálándó lévén, felhívom az összes állatbirtokosokat, hogy lovaikat az alábbi beosztás szerint s kitűzött helyekre és időre, a vizsgálat fogantatására végezt, pontosan elővezetessék. Március 3 és 4. napján délelőtt 6—12 óráig a baromvásártérre elővezetendő: a város belsősége, ehhez tartozó kertészek az ondtói újfoldek; továbbá a IV. állategészségügyi körzet t. i. a fizesabonyi, abonyi vasuttól a Pallagig; ugyancsint az ezen körzethez tartozó Újfoldek és Kis-Macs. Március 5-én a „Pipagödörnél” délelőtt 7—12 óráig elővezetendő: Kösélyszeg, Vajdalahos, Nagy- és Kis-Álomuzg, Nagy- és Kis-Elep. Március 5-én Kadarcsnál délelőtt 7—12 óráig Nagy- és Kishegy, Cuca. Március 9-én a két Ohat és Mátá a helyszínen lesz megvizsgálándó. Március 9-én a III. állategészségügyi körzethez a Fái-, Percer-, Kádár, Veréb- és Péterfiai-dűlők 7—12 óráig a Látó-képnél, Március 10-én a III. állategészségügyi körzethez a Vedres-, Piac-, Gáll-dűlők és az Ebesnek a vasutól északra fekvő része, a szoboszlói uton kifelé, a 2. utkaparó háznál d. e. 7—12 óráig, Március 10-én: Nagycseré az uri háznál d. e. 7—11 óráig; d. u. 12—5 óráig az egész Haláp a eszardánál. Március 11-én. Pallag és a IV. állategészségügyi körzethez tartozó újfoldek d. e. 7—12 óráig. Apafáján, a Csapó-utcai csordaföld szegleténél. Március 11-én: Fancsika, Bánk, Veker és Pac d. e. 7—12 óráig Barca eszázháznál. Március 12-én: a szatmári vasutól a létei vasutig terjedő VIII. állategészségügyi körzet és a IX. állategészségügyi körzethez tartozó egész Kisszepes d. e. 7—12 óráig a Bégánynál. Március 12-én a Nagyszepes és Ebesnek a Jámbor dűlőtől keletre eső része d. e. 6—12 óráig a szovátai uton a Vecey-föld végénél. Azon állatbirtokosok, akik állataikat a kijelölt vizsgálati helyre és időre elővezetni nem kívánják, kötelesek ebbeli szándékukat a mezőrendőrkapitányságnál a vizsgálat megkezdése előtt bejelenteni és állataikat saját költségükre a m. kir. állatorvossal 8 napon belül külön megvizsgáltatni, kötelesek gondoskodni a fenti rendelet értelmében, hogy az állatok elővezetésénél kellő ember legyen az állatorvos segítségére. Debreczen, 1910. február havában. Dr. Tóth Mihály, mezőrendőrkapitány.

Szerkesztői üzenetek.

B. S. Helyben. Nem ismerjük az ügyet és így felvilágosítással sem szolgálhatunk.

S. F. Győr. A pályázat a kérdéses állásra még nincs meghirdetve. Az elismerő sorokat köszönöm.

M. III. Hódmezővásárhely. Levél meg.

Dr. P. K. Helyben. Haynau és Bach sohasem voltak Debreczen diszpolgárai Nevük scholsem fordul elő a polgárok könyvében. Ellenben diszpolgárai voltak a városnak, részben most is azok: Ifj. báró Eötvös Ignác, gróf Vay Ábrahám, báró Vay Miklós, Semsey Jób, Bethly Odón, tussndi Pálffy József, báró Vecsey Miklós, gróf Károlyi György, Detrich Miklós, Deák Ferenc, gróf Széchenyi István, gróf Grüne Károly, báró Kempen János, báró Kekner Friderik, báró Baumgarten András, gróf Zichy Ármin, báró Reichenstein Ferenc, báró Hauer István, Csóta János, Hieronymi Károly, Thaly Kálmán, Simonffy Imre.

155.—2738/1910. sz.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy a f. év március hó 1-ső napján, azaz kedden d. e. 9 órakor a városháza nagy tanács-termében árverés fog tartatni az alábbi helyiségek bérbeadására:

1. A Piac-utca 12 sz. u. n. Stenczinger-féle házban egy bolthelyiség 1910. évi május hó 1-től — 1911. évi április hó 30-ig terjedő egy évre, — kikiáltási ár: 800 korona.

2. Az ugyanazon házban levő udvari raktárhelyiség az 1910. évi május hó 1-től 1 évre, kikiáltási ár: 276 korona.

Árverelni szándékozók a kikiáltási ár 10%-át, az árverelő bizottságnál készpénzben letenni tartoznak.

Az árverési a feltételek számvevőségénél a hivatalos órák alatt (8-tól—1-ig) megtekinthetők.

Kelt Debreczen sz. kir. város tanácsának 1910. évi február hó 21-ik napján tartott üléséből.

A városi tanács.

483.
1910. évi.

Debreczen sz. kir. város Polgármesteréül.

Pályázati hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város törvényhatóságánál az 1910. év első felében esetleg előre láthatólag két gyaloghajdú, 1 lovasrendőr, 5 gyalogrendőr, 1 mezőrendőr és 2 erdőőri állás fog megüresedni.

A gyaloghajdú állás 480 korona évi fizetéssel, 80 korona lakkbérrel, a lovasrendőr állás 900 korona évi fizetéssel; 80 korona lakkbérrel; a gyalogrendőr állás 600 korona évi fizetéssel, 80 korona lakkbérrel; a mezőrendőr állás 600 korona évi fizetéssel és 80 korona lakkbérrel és az erdőőri állás 500 korona évi fizetéssel van egybekötve. Azon kívül ezen állások viselői téli és nyári egyenruhával is elláttnak. A mezőrendőrök kötelesek egy lovat saját költségükön beszerezni és tartani.

Az erdőőrok szintén kötelesek egy lovat tartani, de fizetésükön felül még természetben lakást is élveznek és négy katasztrális hold földet is kapnak használatra.

Ezen állások az 1873. évi II. t. c. 4. §-ának rendelkezéséhez képest fele részben igényjogosultsággal bíró altisztek részére vannak fenntartva.

Felhívom ennél fogva mindazokat az igazolványos altiszteket, kik ezen esetleg megüresedő állásokat elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt pályázati kérvényeiket a polgármesteri hivatalban és pedig a községszolgálatban állók felettes hatóságaiak útján, mások pedig személyesen vagy postai uton adják be.

Debreczen, 1910 február 14.

Kovács József s. k.,
polgármester.